

godkende en overordnet plan for dekommissioneringsprojektet. Først herefter kan egentlig detaljplanlægning og projektering finde sted. Deri ligger også, at en detaljeret kontraheringsstrategi først på det tidspunkt kan fastlægges og implementeres. Før der er klarhed over antallet og omfanget af kontraktpakker, vil det være usikkert at konkludere endegyldigt på antal år over hvilke, dekommissioneringen må udstrækkes. Ethvert udbud på baggrund af procedurerne i de almindelige udbudsregler må således forventes at være relativt tidskrævende.

Også sikkerhedsmæssige aspekter vil have betydning for den konkrete tidshorisont for dekommissioneringen. Ved Folketingets tilslutning til at dekommissioneringen kan fremmes, vil der være givet samtykke til, at DD under forudsætning af de nukleare tilsynsmyndigheders godkendelse af ansvarsoverdragelsen fra Risø til DD kan udføre den nødvendige detaljplanlægning og projektering for de enkelte delprojekter. Selve implementeringen af hvert delprojekt vil ikke blive igangsat, før tilsynsmyndighederne på baggrund af en konkret ansøgning har givet deres godkendelse dertil. Ansøgningen vil udmøntes i tilsynsmyndighedernes udstedelse af nye Betingelser for Drift og Dekommissionering for DD, hvori der bl.a. vil blive fastsat niveauer for friklassificering af det radioaktive affald, sådan at det afklares, hvilket affald der kan frigives, og dermed ikke skal anbringes i et slutdepot for radioaktivt affald, jf. også generelt afsnit III. Det bemærkes, at det friklassificerede affald kan håndteres efter Miljøministeriets gældende regler for konventionelt (dvs. ikke-radioaktivt) affald. Den nødvendige behandlingstid hos de nukleare tilsynsmyndigheder vil naturligvis bero på karakteren og omfanget af den indgivne ansøgning, og ansøgning kan ikke indgives, før samtykke til en dekommissionering inden for den nærmere angivne ramme er givet, og ansvarsoverdragelsen fra Risø til DD kan blive en realitet.

Den konkrete planlægning og projektering vil ud over ovennævnte forhold blive baseret på, at projektet gennemføres både miljø- og sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt og økonomisk mest fordelagtigt.

9. Alternativer til en dekommissionering

For at sikre et så robust beslutningsgrundlag som muligt fandt Videnskabsministeriet det vigtigt også at få belyst eventuelle alternativer til en dekommissionering, herunder få vurderet fordele og ulemper ved disse. Risø/DD og COWI-konsortiet har på den baggrund vurderet nedenstående alternativer, som dog alle frarådes.

9.1. Deponering på stedet ('entombment')

Ved en deponering på stedet udfyldes de radioaktive dele af de nukleare anlæg med f.eks. beton, hvorefter der sker en indkapsling i beton. Derefter fjernes de uden om liggende bygninger. Anlæggene omdannes derved reelt til slutdepoter for lav- og mellemaktivt affald. Der er kun begrænsede internationale erfaringer med en sådan løsning. Risø/DD har beskrevet, at modellen indtil nu kun er brugt på tre små demonstrationsreaktorer i USA, to militære u-båds-reaktorer i Estland og i nogen grad den uheldsramte Tjernobyl-reaktor i Ukraine.

Modellen har den fordel, at man ved den samtidige kombination af delvis dekommissionering og deponering kan forvente store besparelser. Samtidig udsættes personalet for mindre strålingsdoser i og med, at man ikke fjerner de radioaktive systemer i anlæggene, f.eks. de indre stærkt aktive konstruktioner i DR3.

Ikke desto mindre er deponering på stedet en løsningsmodel, som frarådes af både Risø/DD, COWI-konsortiet og i VVM-redegørelsen, jf. også afsnit 12. I sagens natur har man ikke mulighed for at optimere udformningen og lave komplette undersøgelser. Der er også risiko for, at de indkapslede anlæg senere p.gr.a. sikkerheds- og miljømæssige forhold må fjernes.

De nukleare tilsynsmyndigheder har tilkendegivet, at deponering på stedet efter deres opfattelse kræver den samme afklaring af og politiske stillingtagen til alle relevante forhold som beskrevet i afsnit III for et egentligt slutdepot for lav- og mellemaktivt affald. Tilsynsmyndighederne har endvidere peget på, at man med et sådant løsningsforslag ikke nødvendigvis kan forvente, at det vil være muligt på et senere tidspunkt at dokumentere på samme måde som for et egentligt nyt slutdepot, at »depotet på stedet« lever op til de på daværende tidspunkt fastsatte generelle principper for og krav til et slutdepot.

9.2. Omdannelse af de nukleare anlæg til museum

DR3-reaktoren, som er det for offentligheden forventeligt mest interessante anlæg, er samtidig den til museumsvirksomhed mindst egnede; dels p.gr.a. dens opbygning, og dels fordi de forskellige systemer inde i anlægget indeholder store mængder radioaktivitet. Før man kunne påbegynde indretningen af et museum i DR3, ville man derfor alligevel skulle gennemføre fase 1 og 2 af en dekommissionering, jf. også afsnit 7. Både Risø/DD, COWI-konsortiet og VVM-redegørelsen har konkluderet, at en indretning af de nukleare anlæg til museumsvirksomhed således under alle omstændigheder vil forudsætte, at man forinden gennem-